

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

W NIEPUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ TARNOWSKIEJ SZKOLE MONTESSORI Z ODDZIAŁAMI PRZEDSZKOLNYMI

Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304) art. 22b oraz art. 7 pkt. 6

Szkoła opracowała, przyjęła i wdrożyła do realizacji Standardy Ochrony Małoletnich, które określają:

- 1) Procedury reagowania na krzywdzenie;
- 2) Procedury i osoby odpowiedzialne za przyjęcie zgłoszenia, dokumentowanie i dalsze działania pomocowe;
- 3) Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia;
- 4) Zasady bezpiecznych relacji personel – małoletni, w tym zachowania niedozwolone;
- 5) Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu;
- 6) Procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w Internecie, w tym ochrony wizerunku i danych osobowych;
- 7) Zasady upowszechniania i ewaluacji Standardów.

Szkoła wdrożyła i stosuje procedury interwencyjne, które znane są i udostępnione całemu personelowi. Każdy pracownik wie, komu należy zgłosić informację o krzywdzeniu małoletniego i kto jest odpowiedzialny za działania interwencyjne. Każdemu pracownikowi szkoły udostępnione są dane kontaktowe do lokalnych instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie i interwencję w przypadku krzywdzenia małoletnich.

Szkoła co najmniej raz na 2 lata monitoruje i w razie konieczności ewaluuje zapisy Standardów, konsultując się z personelem, uczniami i rodzicami, opiekunami prawnymi oraz je aktualizuje.

OBOWIĄZKI SZKOŁY W PRZYPADKU PRZEMOCY W RODZINIE UCZNIA

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zobowiązuje do podejmowania przez szkołę określonych działań, kiedy istnieje:

- podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie – osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych, powzięły takie podejrzenie powinny niezwłocznie zawiadomić policję lub prokuratora;
- uzasadnione podejrzenie zaistnienia przemocy w rodzinie – w takim przypadku powinna być wszczęta procedura „Niebieskie Karty”.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia o stosowanie wobec ucznia przemocy w rodzinie Szkoła jest zobowiązana do uruchomienia **procedury „Niebieskiej Karty”**.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Niebieską kartę , wypełniamy gdy dziecko :

- Ma ślady przemocy fizycznej – ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.,
- Ma ślady przemocy psychicznej – moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.,
- Przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, zastraszenie, unikanie rozmów itd.,
- Ma brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawiciel szkoły (placówki oświatowej):

1) Udziela kompleksowych informacji o:

- możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

2) Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej , jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

3) Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby

o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

4) Diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;

5) Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

„Niebieską Kartę” zakłada dyrektor szkoły, nauczyciel, pedagog szkolny, wychowawca który stwierdza, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy. Decyzję o założeniu Niebieskiej Karty warto skonsultować z gronem pedagogicznym lub zespołem wychowawczym.

Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.

Działania z udziałem ucznia, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”;

W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie)

Wypełniony formularz „Niebieska Karta –A” szkoła przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie \(Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.\) - art. 9d ust. 5.](#)
- [Ustawa z 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego \(Dz.U. z 2001 r. Nr 224, poz. 1342\).](#)
- [Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” \(Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245\) - §7, §15.](#)

„Agresja a przemoc rówieśnicza”

Nie każde zachowanie agresywne jest przemocą rówieśniczą. Niektóre dzieci, szczególnie te młodsze, mają tendencję do nazywania gnębieniem, prześladowaniem każdego agresywnego zachowania. Zgłaszają nauczycielowi, że kolega popchnął, bo się znęca, chociaż zdarzenie miało miejsce jednorazowo i dlatego, że tego kolegę popchnął ktoś inny. Oczywiście sytuacja taka w ogóle nie powinna mieć miejsca, tym niemniej opisane zachowanie nie jest formą przemocy rówieśniczej.

Przemoc rówieśniczą cechują zachowania agresywne. Ale samo pojedyncze zachowanie agresywne nie jest jeszcze przemocą.

Dan Olweus, szwedzki pedagog i psycholog („Fala przemocy w szkole. Jak ją powstrzymać”), dokładnie charakteryzuje te zjawiska. Mówi, że przemoc zawsze jest zła, ale nie każda agresja to nękanie. Określenie **mobbing** zarezerwowane jest dla **bardzo poważnej agresji**, charakteryzującej się określonymi cechami.

Jeżeli więc podczas przerwy dwóch kolegów zwymyśla się z użyciem niecenzuralnych słów, któryś rzuci plecak drugiego do toalety dziewczyn, ale gdy emocje opadną, będą potrafili – może z pomocą nauczyciela – znaleźć pokojowe rozwiązanie problemu, to mamy do czynienia z **jednorazowym aktem agresji**. Ma on swój początek i koniec. Zaangażowane są w niego po równi obie strony. Podobnie: jednorazowe uderzenie, ubliznienie, porysowanie koledze książki jest agresją, ale nie spełnia znamion nękania.

AGRESJA LUB PRZEMOC - PROCEDURA POSTĘPOWANIA

KROK 1

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy, że uczeń dopuszcza się fizycznej lub psychicznej agresji/przemocy wobec innego ucznia lub dowie się o tym z innego źródła, informuje o tym fakcie wychowawcę klasy, a także pedagoga szkolnego. Jeśli jest świadkiem takiego zachowania, niezwłocznie interweniuje, upomina ucznia będącego sprawcą agresji i zapewnia bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia. W razie potrzeby prosi o pomoc innego pracownika szkoły.

KROK 2

W razie potrzeby pedagog szkolny rozmawia (pojedynczo) z osobą poszkodowaną, sprawcą przemocy oraz ze świadkami zdarzenia, zbierając od nich przydatne informacje oraz udzielając poszkodowanym i świadkom psychicznego wsparcia w związku z przemocą, której doświadczyli. Informacje te przekazuje wychowawcy ucznia, który dopuścił się przemocy, a także wychowawcy ucznia poszkodowanego oraz świadków. Zarówno wychowawcy, jak i pedagog wykorzystują te informacje do udzielenia adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim uczniom uczestniczącym w zdarzeniu oraz przekazują je dalej wyłącznie uprawnionym osobom (zasada poufności).

KROK 3

Jeśli jest to **pierwszy** ujawniony incydent związany z agresją/przemocą ze strony danego ucznia i incydent nie był drastyczny, wychowawca:

- udziela uczniowi upomnienia ustnego przy całej klasie;
- informuje ucznia o kolejnych krokach, jakie zamierza podjąć w jego sprawie oraz o dalszych konsekwencjach, jakie mu grożą w razie powtarzania agresywnych zachowań;
- przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej, starając się jednocześnie ocenić przyczyny zachowania ucznia i rozmiary problemu, a także zobowiązuje ucznia do poprawy zachowania i wspólnie z nim szuka sposobu zadośćuczynienia poszkodowanemu uczniowi, po czym nadzoruje realizację ustalonego zadośćuczynienia przez ucznia;
- w razie potrzeby informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie oraz uzyskuje od nich przydatne informacje na temat sytuacji i zachowania ucznia poza szkołą.

KROK 4

Jeśli uczeń **ponownie** dopuszcza się agresji/przemocy, wychowawca:

- postępuje jak w kroku 3 pkt 1-2;
- informuje o sytuacji pedagoga szkolnego, który przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej;
- informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie i wzywa ich do szkoły na rozmowę;
- podczas rozmowy wspólnie z rodzicami/opiekunami ucznia rozważa możliwe przyczyny agresywnego zachowania ucznia, uzyskuje od nich przydatne informacje na temat sytuacji i zachowania ucznia poza szkołą oraz informuje ich o konsekwencjach, jakie grożą uczniowi w razie ponawiania agresywnych zachowań.

KROK 5

W razie wystąpienia **dalszych agresywnych zachowań** ucznia wychowawca:

- postępuje jak w kroku 3 pkt 1-2;
- **pisemnie** informuje o sytuacji pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły;
- telefonicznie lub pisemnie informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie i wzywa ich do szkoły na rozmowę wraz z dzieckiem;
- podczas rozmowy wspólnie z uczniem, jego rodzicami/opiekunami oraz pedagogiem rozważa możliwe przyczyny agresywnych zachowań ucznia, zobowiązuje go do właściwego zachowania oraz informuje o konsekwencjach, jakie mu grożą w razie ponawiania agresywnych zachowań;
- przeprowadza rozmowę dyscyplinującą: rodzic-nauczyciel-dziecko.

KROK 5a

Uczeń otrzymuje pisemne upomnienie dyrektora szkoły.

KROK 5b

Jeśli wychowawca stwierdzi taką potrzebę, on sam lub pedagog przeprowadza w klasie profilaktyczną lekcję wychowawczą poświęconą przemocy rówieśniczej i/lub uczeń podejmuje pracę z pedagogiem szkolnym mającą na celu poprawę jego zachowania.

KROK 6

Jeśli uczeń **nadal dopuszcza się agresywnych zachowań** bądź też jego zachowanie (nawet jeśli ujawniono je po raz pierwszy) miało **drastyczny charakter**, wychowawca:

- postępuje jak w kroku 3 pkt 1-2;
- pisemnie informuje o sytuacji pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły;
- **telefonicznie oraz pisemnie (listem poleconym)** informuje rodziców/opiekunów ucznia o sytuacji, udziela im upomnienia i wzywa ich wraz z dzieckiem do szkoły na rozmowę z udziałem pedagoga szkolnego (a w razie potrzeby także dyrektora szkoły);
- podczas rozmowy rozważane są przyczyny agresywnych zachowań ucznia oraz możliwości udzielenia mu pomocy (w tym skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej). Następnie między uczniem, wychowawcą a rodzicami/opiekunami, w obecności pedagoga szkolnego (a w razie potrzeby także dyrektora szkoły), spisywany jest **kontrakt** zobowiązujący ucznia do podporządkowania się zapisom kontraktu, a jego rodziców/opiekunów – do szczególnego nadzoru nad dzieckiem i współpracy ze szkołą, a także określający formy długofalowej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jakiej szkoła udzieli uczniowi. Ponadto wychowawca informuje ucznia oraz jego rodziców/opiekunów o konsekwencjach, jakie mu grożą w razie dalszych agresywnych zachowań;
- wyciąga wobec ucznia konsekwencje przewidziane w regulaminie szkoły, zawieszenie w prawach ucznia na trzy dni;
- jeśli uczeń pozostaje pod nadzorem kuratora sądowego powiadamia go o agresywnym zachowaniu ucznia.

KROK 6a

Uczeń otrzymuje **pisemną naganą** dyrektora szkoły. Jeśli stan poszkodowanego ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, pracownik szkoły niezwłocznie wzywa lekarza lub pogotowie, o czym powiadamia dyrektora szkoły. O zaistniałej sytuacji wychowawca informuje telefonicznie rodziców/opiekunów ucznia i prosi ich o przybycie do szkoły. Uczniowi należy udzielić też wsparcia emocjonalnego.

Jeśli zachowanie ucznia miało charakter **czynu zabronionego**, pracownik szkoły będący jego świadkiem lub posiadający na jego temat wiarygodne informacje z innego źródła informuje dyrektora, który zawiadamia policję. Jeśli konieczna jest niezwłoczna interwencja policji, pracownik wzywa policję, o czym powiadamia dyrektora szkoły. O zaistniałej sytuacji wychowawca informuje telefonicznie rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole.

WAŻNE!

Odpowiedzialność na zasadach Kodeksu Karnego ponoszą osoby, które w chwili popełnienia czynu zabronionego miały ukończone 17 lat. Osoby między 13 a 17 r.ż. odpowiadają na zasadach określonych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich, zaś osoby poniżej 13 r.ż. nie odpowiadają karnie (czyny zabronione są tu traktowane jako przejaw demoralizacji).

W razie braku współpracy rodziców/opiekunów ucznia, niedopełnienia przez ucznia warunków kontraktu lub szczególnie drastycznych zachowań z jego strony, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o przeniesieniu ucznia do innej grupy szkolnej i/lub poinformowaniu Sądu Rodzinnego o zagrożeniu demoralizacją

małoletniego i/lub wystąpieniu do Kuratora Oświaty z prośbą o zgodę na przeniesienie ucznia do innej szkoły. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.

W klasach, w których doszło do poważnych przypadków przemocy rówieśniczej pedagog przeprowadza warsztaty psychoedukacyjne poświęcone temu zjawisku.

AGRESJA UCZNIA WOBEC NAUCZYCIELA – PROCEDURA POSTĘPOWANIA

W przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela, zarówno słownej jak i fizycznej:

KROK 1

Nauczyciel zwraca uwagę uczniowi, że jego zachowanie ma charakter agresywny. Reaguje na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia.

KROK 2

Nauczyciel informuje ucznia oraz całą klasę, że zostały przekroczone normy i jakie konsekwencje grożą uczniowi za jej przekroczenie.

KROK 3

Nauczyciel rozmawia ze sprawcą agresji poza klasą. Nauczyciel planując spotkanie z uczniem powinien:

- ustalić niezbyt odległy termin spotkania, bo oczekiwanie na rozmowę będzie obciążające emocjonalnie,
- nazwać normy, jakie uczeń złamał,
- przeprowadzić rozmowę z wychowawcą klasy, pedagogiem, psychologiem, innymi nauczycielami mającymi dobry kontakt z uczniem,
- sporządzić (samodzielnie lub z pomocą innych nauczycieli) listę pozytywnych cech ucznia pomocną w trakcie rozmowy z uczniem,
- określić czas i miejsce umożliwiające spokojną rozmowę,
- określić cel rozmowy (wyjaśnić przyczyny złego zachowania ucznia, doprowadzić do tego, by podobne zachowania nie powtarzały się).

W rozmowie ze sprawcą agresji nauczyciel powinien:

- stworzyć klimat sprzyjający nawiązywaniu więzi (zacząć od pozytywnych informacji wykorzystując wcześniej przygotowaną listę pozytywnych cech ucznia),
- powstrzymać się od obwiniania, zawstydzania, grożenia i potępiania,
- wyjaśnić powody rozmowy,
- mówić o faktach, konkretnych zachowaniach, nie uogólniać,
- wysłuchać, co ma do powiedzenia uczeń,
- powiedzieć, jakie złamał normy i zasady, oraz jaką szkodę poniósł nauczyciel w związku z jego zachowaniem,
- powiedzieć, jakie uczeń poniesie konsekwencje (powinny być one powiązane z tym, co zrobił i zmierzać w kierunku naprawienia wyrządzonej szkody lub krzywdy). Sposób, w jaki to zrobi, może być ustalony wspólnie z nauczycielem,

- powiedzieć o dalszych krokach, jakie nauczyciel zamierza podjąć.

Można dać sprawcy agresji możliwość dokonania wyboru: albo zacznie przestrzegać przyjęte w szkole zasady, albo sprawa zostanie przedstawiona wychowawcy i dyrektorowi szkoły zgodnie z przyjętymi w szkole procedurami postępowania wobec uczniów, którzy nie respektują przyjętych norm.

KROK 4

Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o przebiegu rozmowy i przyjętych ustaleniach. Po przeprowadzonej rozmowie utrzymuje osobisty kontakt z uczniem, interesuje się jego postępami w nauce, zainteresowaniami, sytuacją rodzinną.

Jeśli pojedyncze uwagi nie dają efektu i uczeń wciąż jest agresywny:

KROK 5

Wychowawca klasy regularnie rozmawia z agresywnym uczniem i włącza do współpracy pedagoga i rodziców.

KROK 6

Wychowawca klasy informuje dyrektora o agresywnym zachowaniu ucznia wobec nauczyciela.

KROK 7

Dyrektor w obecności pedagoga i wychowawcy klasy spisuje z uczniem i jego rodzicami umowę o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie.

KROK 8

Wychowawca i pedagog czuwają nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń

KROK 10

Dyrektor omawia z nauczycielami problem agresji ucznia wobec nauczyciela. Wychowawcy klas omawiają problem z uczniami klasy (godzina do dyspozycji wychowawcy klasy) i rodzicami (zebranie rodziców).

PRAKTYCZNA PORADA

Znieważenie nauczyciela należy zgłosić na policję!

W przypadku znieważenia nauczyciela przez ucznia dyrektor szkoły z urzędu zobowiązany jest powiadomić Policję, a w przypadku ucznia nieletniego - sąd rodzinny lub Policję (art. 63 ust. 2 KN oraz art. 4 § 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich). Nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z **ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych** na zasadach określonych w ustawie – Kodeks karny (art. 63 ust. 1 KN). Zgodnie z art. 226§ 1 Kodeksu karnego ten, kto znieważa funkcjonariusza publicznego podlega:

- grzywnie,
- karze ograniczenia wolności albo

- pozbawienia wolności do roku.

Do dyrektora szkoły należy ponadto poinformowanie o zdarzeniu organu prowadzącego. Prowadzenie postępowania w sprawie popełnienia czynu karalnego należy do organów ścigania. **Dyrektor nie prowadzi dochodzenia w szkole.**

Do dyrektora szkoły natomiast, jako osoby odpowiedzialnej za zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez Szkołę oraz za zapewnienie pomocy nauczycielom w realizacji ich zadań należy podjęcie odpowiednich działań wychowawczych, aby zapobiec podobnym incydentom

w przyszłości. W tym celu powinien:

1. powiadomić ucznia i jego rodziców o naganności czynu i konsekwencjach wynikających z jego popełnienia;
2. zastosować wobec ucznia karę przewidzianą w Statucie Szkoły za niewłaściwe zachowanie wobec nauczyciela (art. 99 pkt 5 ustawy – Prawo oświatowe);
3. zobowiązać wychowawców klas do omówienia zdarzenia wraz z przypomnieniem uczniom norm i zasad obowiązujących w szkole oraz konsekwencji za postępowanie niezgodnie z nimi, odwołując się do statutu Szkoły, w którym powinny być określone prawa i obowiązki uczniów oraz rodzaje kar stosowanych wobec nich (art. 98 ustawy – Prawo oświatowe);
4. omówić ze wszystkimi uczniami kwestie prawne dotyczące ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych oraz konsekwencjach grożących uczniom za znieważenie nauczyciela;
5. poinformować uczniów i rodziców o działaniach, jakie podjęte zostały w stosunku do ucznia, który znieważył nauczyciela szkoły.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela \(tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz.967\) - art. 63 ust. 2.](#)
- [Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe \(Dz.U. z 2019 r., poz. 1148\) - art. 99 pkt 5.](#)
- [Ustawa z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny \(Dz.U. z 2018 r., poz. 1600 ze zm.\) - art. 226§ 1.](#)
- [Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich \(Dz. U. z 2018 r., poz. 969\) - 4 § 2.](#)

PROCEDURA REAGOWANIA I DZIAŁAŃ W PRZYPADKU NIEWŁAŚCIWYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIMI

Małoletni, który czuje się pokrzywdzony przez innych, w tym innych małoletnich, zgłasza ten fakt nauczycielowi lub innemu pracownikowi szkoły.

KROK 1

Wszelkie przejawy przemocy, agresji, w tym fizycznej, powinny być niezwłocznie przerwane przez nauczyciela lub inne osoby będące świadkami incydentu.

Nauczyciel po powzięciu informacji i zawiadomieniu dyrektora oraz rodziców małoletniego, sporządza **protokół interwencji**.

KROK 2

Zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zniwelowanie przejawów agresji i przemocy, a także wszelkich niewłaściwych zachowań małoletnich we współpracy z instytucjami, organizacjami udzielającymi pomocy dzieciom i młodzieży, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym specjalistycznymi.

KROK 3

Jeżeli dyrektor we współpracy z zespołem nauczycieli i specjalistów udzielających uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, stwierdzi konieczność, powiadamia organy zewnętrzne (instytucje pomocy społecznej, policję, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz potrzebie, np. wglądu w sytuację rodzinną dziecka.

KROK 4

Wychowawca we współpracy z pracownikiem, który stwierdził zagrożenie lub wystąpienie krzywdzenia małoletniego, nauczycielami specjalistami (wg potrzeb) oraz dyrektorem organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniego (przedstawia ustalone przez ww. zespół formy i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którą ma zostać objęty małoletni). O objęciu małoletniego, który jest podejrzany lub dopuścił się krzywdzenia innego małoletniego i ustalonych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla niego zostają powiadomieni jego rodzice/opiekunowie prawni na odrębnym spotkaniu.

KROK 5

W przypadku braku współpracy rodziców/opiekunów prawnych ucznia podejrzanego o krzywdzenie lub braku współpracy krzywdzącego małoletniego ze szkołą – dyrektor podejmuje, po ocenie sytuacji, decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).

KROK 6

Szkoła prowadzi działania wychowawczo-profilaktyczne (uwzględnione w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły) w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy, innych form krzywdzenia małoletnich.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- [Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1606\) – art. 7 pkt 6.](#)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA ZAJĘĆ

KROK 1

Wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia o nieobecności w celu ustalenia jej przyczyny. Wychowawca odnotowuje ten fakt w dzienniku lekcyjnym.

KROK 2

Na wniosek rodzica/opiekuna wychowawca usprawiedliwia nieobecność ucznia w szkole (o ile nie minął ustalony termin do jej usprawiedliwienia).

KROK 3

Jeżeli rodzic nie wiedział o nieobecności ucznia, wychowawca pozostawia w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną.

KROK 4

Gdy brak jest kontaktu z rodzicami/opiekunami ucznia, wysłane jest pisemne zawiadomienie do rodziców/opiekunów prawnych ucznia informujące o nieobecności ucznia w szkole, a więc nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub nauki i wyznaczony zostaje im termin stawienia się w szkole.

KROK 5

W przypadku powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia, wychowawca powiadamia o tym pedagoga/psychologa szkolnego.

KROK 6

W obecności pedagoga i wychowawcy, dyrektor rozmawia z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia. Przedstawia im jakie konsekwencje może ponieść uczeń oraz jakie konsekwencje mogą być wyciągnięte wobec nich, gdy uczeń nie będzie realizował obowiązku szkolnego.

KROK 7

Jeżeli, mimo podjętych działań, uczeń nadal wagaruje, dyrektor powiadamia pisemnie kolejno:

- Kuratora zawodowego, jeżeli uczeń jest pod kuratelą,
- Policję - wydział nieletnich,
- Sąd rodzinny.

PROCEDURA W PRZYPADKU SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA PRZEZ UCZNIĄ ŚWIETLICY / SZKOŁY.

KROK 1

Wychowawca świetlicy, po stwierdzeniu nieobecności ucznia, próbuje ustalić przyczyny jego nieobecności. Prosi o pomoc w odnalezieniu ucznia np. sekretarkę szkolną lub inną osobę przebywającą na korytarzu.

Wychowawca świetlicy nie może opuścić świetlicy!

KROK 2

Jeżeli ucznia nie udało się odnaleźć, wychowawca świetlicy informuje dyrektora o jego nieobecności.

KROK 3

Dyrektor zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia o zaistniałym zdarzeniu.

KROK 4

Wychowawca świetlicy sporządza notatkę w dzienniku.

KROK 5

Pedagog ustala przyczyny uciekania ucznia z zajęć w świetlicy, a także ustala miejsce pobytu dziecka w czasie nieobecności w świetlicy.

KROK 6

Wychowawca świetlicy wyciąga wobec ucznia konsekwencje określone w statucie szkoły.

PROCEDURA OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNICH

Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE. Poznaj procedurę.

KROK 1

Szkoła przestrzega i monitoruje przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych osobowych małoletnich.

KROK 2

Wymagana jest pisemna [zgoda rodziców małoletnich na robienie/publikowanie zdjęć, nagrań](#).

KROK 3

W przypadku podejrzenia niewłaściwego rozpowszechniania wizerunku, danych osobowych, w tym danych wrażliwych, dyrektor niezwłocznie rejestruje i zgłasza zdarzenie Inspektorowi Ochrony Danych.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w przypadku swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE \(Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 ze zm.\).](#)

PROCEDURA BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU, URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I REAGOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA LUB PODEJRZENIA CYBERPRZEMOCY

Szkoła, zapewniając małym dzieciom dostęp do Internetu, wdraża i aktualizuje systemy i oprogramowanie zabezpieczające przed dostępem do niewłaściwych treści oraz złośliwym oprogramowaniem w tym filtrujące treści, wyznaczając osoby odpowiedzialne.

KROK 1

W szkole prowadzone są działania, w tym warsztaty i szkolenia, w zakresie profilaktyki oraz umiejętności bezpiecznego korzystania z Internetu.

KROK 2

Małolatni korzystają z urządzeń elektronicznych na terenie szkoły pod opieką i nadzorem oraz za zgodą nauczycieli.

Szczegółowe zasady korzystania z urządzeń elektronicznych, w tym telefonów komórkowych, zawarte są w statucie szkoły – o czym każdy małolatek i rodzic zostaje poinformowany przez wychowawcę na początku roku szkolnego.

KROK 3

W przypadku stwierdzenia lub powzięcia informacji o występującej cyberprzemocy, pracownicy niezwłocznie reagują:

1. zgłaszając problem koordynatorowi, rodzicom, po ocenie sytuacji przez koordynatora i dyrektora, jeżeli zachodzi potrzeba powiadamiają organy zewnętrzne (policję, sąd rodzinny),
2. sporządzając [protokół interwencji](#),
3. tworząc zespół nauczycieli i specjalistów udzielający pomocy psychologiczno- pedagogicznej pokrzywdzonemu małolatniemu (a także małolatniemu będącym sprawcą) we współpracy z rodzicami ww. małolatnich oraz instytucjami zewnętrznymi (wg potrzeb),
4. w przypadku braku współpracy ze strony rodziców małolatniego podejrzanego lub będącego odpowiedzialnym za cyberprzemoc, koordynator i dyrektor, po dokonaniu oceny sytuacji i poinformowaniu rodziców, jeżeli zachodzi taka konieczność, powiadamiają właściwe instytucje i organy (pomoc społeczną, policję, sąd rodzinny),
5. podejmując działania profilaktyczne uwzględniające pojawiające się problemy związane m.in. z funkcjonowaniem uczniów w sieci Internet, cyberprzemocą we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Podstawa prawna:

- [Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.\) – art. 22b, art. 22c.](#)
- [Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw \(Dz.U. z 2023 r. poz. 1606\) – art. 7 pkt 6.](#)